

Avesta Whiskysällskaps provning nr 03 2004-02-07

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg. Foto: Arne Hellberg, Anita Envall

Efter Avesta Whiskysällskaps tredje provning, 2004-02-07, har nu gjorts en sammanfattning.

Årsmöte

Detta var den första provningen för året och i samband med den hölls även föreningens första årsmöte. Provningen och årsmötet hade hela 48 deltagare.

Hans och Anita - mitt i årsmötet

Information om den här provningen spreds som tidigare enkelt och informellt genom mail eller brev till de som varit medlemmar under 2003, deltagit i någon av de tidigare provningarna eller på annat sätt anmält intresse att bli inbjudna. Styrelsen träffades en stund innan mötet och provning för att förbereda det hela.

Stefan och Eva packar upp provningsglasen. Eva portionerar ut 3cl per glas.

Föredrag och Provning

Provningen innefattade fyra olika whisky som fick exemplifiera begreppen 'Blended Malt', 'Vatted Malt', 'Single Malt' och 'Independent Bottler'. Provningsledare var Arne Hellberg, Avesta Whiskysällskap.

Arne började provningen med att gå igenom och förklara olika benämningar på whisky beroende på tillverkning eller sammansättning.

Typer av whisky baserade på tillverkning

Malt Whisky	Whisky tillverkad enbart från mältat korn.
Grain Whisky	Whisky tillverkad av mältat såväl som omältat korn tillsammans med andra sädeslag, exempelvis vete eller majs.

Typer av whisky baserad på sammansättning

Vatted Malt	Whisky som blandats av whisky från olika malt-destillerier. Vatted Malt Whisky innehåller inte Grain Whisky, utan endast Malt.
Vatted Grain	Whisky som blandats av whisky från olika grain-destillerier. Vatted Grain Whisky innehåller inte Malt Whisky, utan endast Grain.
Blended Malt	Blended whisky är en blandning av Grain Whisky med Malt (eller Bourbon eller Rye Whisky beroende på ursprungsland). (I Kanada kan 9.09 % av blandningen komma från andra länder eller till och med bestå av fruktjuice).
Single Malt	Malt whisky från ett enskilt destilleri.
Straight Whisky	Whisky utan tillsatser av färgämnen eller smakämnen.
Single Cask	Whisky buteljerad från ett och samma fat och tillverkad vid ett och samma destilleri. Här kommer skillnader mellan enskilda fat fram jämfört med den vanliga whiskyn från destilleriet som ofta är en blandning av en större mängd fat.
Cask Strength	Whisky buteljerad vid den alkoholstyrka som den lagrats på fat, utan att späda ut den till 40% (volym alkohol). I praktiken späds de flesta ut mycket försiktigt för att hålla en jämn styrka då den är sammanställd från flera fat.

För den här provningen hade man också med en utgåva från en så kallad oberoende buteljerare.

Independent Bottler	Fristående företag som köper in whisky från mäklare, investerare eller destillerier och sedan buteljerar den under ett eget märke/etikett. Etiketten brukar ange destilleri, tillverkningsår, lagringsfat och buteljeringsår. Ibland tillämpas även individuell numrering av flaskorna. Dessa buteljerare har ofta whisky i sitt sortiment som inte går att få tag på från destillerierna.
----------------------------	--

Whiskyn som provades den här gången var alla från olika hörn av Skottland men de var ändå inte alltid så lätta att skilja åt.

Flaskorna innan de tömdes

Närbilder på etiketterna på whiskyn som provades .

Deltagarna rekommenderades som vanligt att smaka av whiskyn både med och utan vatten. Det kan ibland vara stor skillnad i doft och smak, till det bättre eller sämre, om man tillsätter vatten. Något som var och en får testa fram efter eget tycke.

Kort information om respektive whisky och/eller destilleri:

Johnnie Walker Pure Label:

Johnnie Walker är världens mest sålda whiskymärke (Red, Black, Blue, Gold Label). Whiskyn tappas fortfarande i Kilmarnock, där Johnnie Walker blandade whisky och sålde specerier i mitten på 1800-talet. Den anses inte ha någon specifik låglandskaraktär alls. En viss mängd av Talisker ingår i Johnnie Walker.

Isle of Skye:

Isle of Skye är den ö där man finner destilleriet Talisker. Avsikten var att utveckla en blend med stil och karaktär av en robust Väst kust-malt – men med en mjukare influens av sjöluft. Genom att blanda utvalda delar från ö-whisky och Speyside malts så säger man att man får fram en balans av Ö-karaktär (sjögräs och torv) tämj d av elegans från Speyside.

Scapa:

Scapa flow är vattnet mellan Nordsjön och Atlanten. Destilleriet ligger på ön Orkney. Det är det näst nordligaste destilleriet i Skottland (Highland Park vinner med halvmil). Destilleriet sköts av Highland Park.

Rosebank:

Destilleriet ligger vid Falkirk, väster om Edinburgh, Lowlands. Det grundades 1840 även om vissa hävdar att det kan var så tidigt som 1790. Rosebank anses av en del vara precis så som en låglandswisky ska vara. Ägs idag av United Distillers, som lade ner verksamheten 1993. Det ligger dock i malpåse, så vem vet om det kanske startas upp igen i framtiden.

Signatory är en oberoende buteljerare som köper in fat från olika destillerier och själva avgör när de ska tappas, säljas o s v. Signatory är en av de större oberoende buteljerarna på marknaden.

Omröstning:

När alla hade fått tid att smaka av ställde Arne frågan om hur många som föredrog respektive whisky, och resultatet noterades innan det avslöjades vilket glas som innehöll vilken whisky. Resultatet fördelade sig ungefär så här...

Prov	Whisky	Antal röster
Prov 1	Isle of Skye 8 år	12
Prov 2	Scapa 12 år	21
Prov 3	Johnnie Walker Pure Label	5
Prov 4	Rosebank 1991	12

Avslutning:

Efter provningen var det många som stannade kvar och åt av den tacobuffé som restaurangen hade arrangerat. Till maten och därefter blev det en hel del samtal om whisky och annat.

En ögonblicksbild – mitt i maten

I samband med denna provning fick föreningen också några nya medlemmar. Vi är nu sammanlagt 50 medlemmar för året 2004. I provningen deltog också 4 gäster.

Kommande Aktiviteter

2004-02-28 reser vi till Mackmyra för studiebesök (se separat inbjudan).

Kommande provningar är planerade till 2004-04-03 och 2004-05-18.

Källor och hänvisningar:

- Föreläsningen
- Whisky Magazine - www.whiskymag.com
- <http://www.scotchwhisky.com/english/about/blended/ianmacleod.htm>
- En och annan whiskybok

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Isle of Skye 8 år (Blended)	259 SEK (70 cl)
Ordinarie sortiment, nr 482	Alkoholhalt 40 %
Färg	Gyllengul färg
Doft	Fruktig, örtig doft med viss rökighet, inslag av fat, vanilj och halm.
Smak	Fruktig, smakrik whisky med viss rökighet, inslag av fat, vanilj, halm och örter

Johnnie Walker Pure Malt (Vatted)	398 SEK (70 cl)
Beställningssortimentet, nr 80201	Alkoholhalt 43 %
Färg	Notering från Whisky Magazine: "Fragrant, inspired. Mango and guava. Beeswax. Toffee. Peppercorn. A whiff of sea-breeze."
Doft	Notering från Whisky Magazine: "Smooth, mellow. Honeyish. Then sailing off with dainty sea flavours. Cinnamon and coffee fudge. Toasted almond. "
Smak	Notering från Whisky Magazine: "Spicy, long, warming. Walnut stain. An echo of peat smoke."

Rosebank 1991 15 år (Oberoende buteljerare)	499 SEK (70 cl)
Beställningssortimentet, nr 80177	Alkoholhalt 43 %
Färg	Notering från Whisky Magazine: "Buttercups, clover, sweet grass, honey and a tender touch of sherry."
Doft	Notering från Whisky Magazine: "Flowers softened and sweetened by sherry. Honey, junket, very lightly nutty dryness."
Smak	Notering från Whisky Magazine: "Candied angelica, honey-coated nuts."

Scapa 12 år (Single Malt)	370 SEK (70 cl)
Ordinarie sortiment, nr 551	Alkoholhalt 40 %
Färg	Gyllene halmgul
Doft	Fruktig, aningen rökig doft med inslag av halm, vanilj och fat.
Smak	Smakrik, elegant whisky med viss rökighet, inslag av halm, vanilj och torv.